

[Undervisningsministeren.]

grunde. Den årlige afgang andrager gennemsnitlig ca. 600 lærere. Der resterer derefter 950 lærere til nedbringelse af lærermangelen, som altså i løbet af 1962-63 vil være bragt ned på godt 3 000 ledige stillinger.

Til imødegåelse af den lærermangel, som trods de foretagne indgreb stadig findes, er udsendelsen af seminarieelever som vikarer af væsentlig betydning. For tiden udsendes der seminarieelever svarende til 1 050 helårsvikariater, og dette tal vil stige i takt med den planlagte udvidelse af seminariernes klassetal. Udsendelsestiden er 5 måneder. Under den øjeblikkelige betydelige lærermangel har spørgsmålet om en eventuel udvidelse af udsendelsestiden fra 5 måneder til 1 år været drøftet. Herved skulle man kunne gøre seminarieelevernes medvirken i skolens arbejde mere effektiv og samtidig mindske de gener, der er forbundet med hyppigt skiftende vikarer.

Ved helårsudsendelse vil dette tal fordobles, det vil sige en stigning i vikartallet på 1 050.

De foretagne undersøgelser har vist, at man, hvis man i stedet for en halvårsudsendelse foretager en helårsudsendelse over en periode på 6 år, vil få uddannet et betydeligt antal lærere færre.

Hvis man kombinerer udsendelsen med optagelse af elever i de ledige seminariepladser, vil der over en 8-årig periode være uddannet lige så mange lærere som ved bibeholdelsen af halvårsudsendelsen. Til gengæld vil der være et større antal vikarer til rådighed i hvert af disse år.

En forlænget vikarudsendelse ville medføre en række problemer med hensyn til lønning for seminarieelever, der af en eller anden grund ikke kan udsendes, anciennitet ved senere ansættelse i folkeskolen m. v.

Det må i denne forbindelse bemærkes, at det sandsynligvis ville være forbundet med praktiske vanskeligheder til enhver tid at finde stillinger for hver enkelt af et så stort antal seminarieelever, som der vil blive tale om. Selv om antallet af ledige stillinger ligger højere end antallet af seminarieelever, der kan udsendes, er det ikke så lige en sag at få forholdene tilpasset hinanden. I hvert fald er man afhængig af, hvilken fremgangsmåde kommunerne følger ved besørgelsen af ledige embeder, ligesom

den tidsmæssigt betydelige variation, der vil være ved embeders ledighed, spiller stærkt ind. Lad mig her nævne, at trods det, at der i dag er ca. 4 000 ledige embeder, er der stadig 400 af de 1 100 seminarieelever, der efter sommerferien kan rykke ud i skolerne, der endnu ikke har fået vikariater. Det skyldes væsentligst, at kommunerne i vid udstrækning afventer resultatet af foretagne embedsopslag. Det er klart, at kan man få en af de nye dimittender, vil man hellere det.

Endelig må det også i forbindelse med spørgsmålet om helårsudsendelse nævnes, at den vil blive betragtet som en reel forlængelse af skoletiden, og at der derfor må en lovændring til, dersom en sådan ordning skal gennemføres.

Alt taget i betragtning har ministeriet ikke ment at burde skride til denne foranstaltning.

Til bekæmpelse af den akutte lærermangel har endvidere spørgsmålet om anvendelse af et større antal faglærere været bragt på bane. Den undersøgelse, der er foretaget gennem det tidligere omtalte rundspørge til købstæder og skoledirektioner, har imidlertid vist, at det praktisk taget ikke vil være muligt at anvende flere faglærere, end tilfældet er nu.

Kun et par enkelte amter har ment det muligt at få inddraget yderligere et antal faglærere i undervisningen. Det drejer sig om Københavns og Roskilde amter. Stillingen er i øjeblikket den, at der beskæftiges ca. 800 faglærere i folkeskolen, deraf ca. 200 i København. Af de ca. 600 faglærere uden for København underviser 337 i håndgerning og 59 i husgerning. Resten — i alt 195 — underviser i fagene sløjd, gymnastik, tegning og sang. Hvad specielt værkstedsundervisning angår, kan jeg oplyse, at der i dette fag undervises i i alt 322 timer, svarende til ca. 10 lærerstillinger. Kun 5-6 kommuner giver værkstedsundervisning i fuldt omfang. I de fleste tilfælde indskrænker den praktiske undervisning sig til sløjd, træsløjd og metal-sløjd.

På baggrund af de besvarelser, man har modtaget fra kommunerne, kan jeg ikke se, at det er muligt for ministeriet at foretage yderligere m. h. t. inddragelse af et større antal faglærere i undervisningen. Ministe-